

relativní, poněvadž je založena určitě kvalifikovaným jednáním, které právní řád zahrnuje a proto stíhá civilistickou sankcí, nepřipouští, aby vinníku bylo deferováno.

Z práv a povinností rozhlasového koncesionáře.

Dr. K. Remeš.

Krajský soud trestní v Praze projednával v těchto dnech případ z oboru rozhlasového práva, v němž byla řešena otázka právních povinností rozhlasového koncesionáře a otázka provozu více rozhlasových přijímačů na jedinou koncesi.

Skutková podstata byla tato:

Posluchač, který měl ve svém pražském bytě přijímač krytý rozhlasovou koncesí, opatřil si pro svoje letní sídlo druhý přijímač. Místního listonoše požádal, aby tento přijímač na poště ohlásil. Avšak listonoš mu odpověděl, že nemusí věc hlásit, a že je vše v pořádku, má-li již rozhlasovou koncesi a na přijímač v Praze platí již poplatek.

Na podkladě četnického zjištění vznesl zástupce obžalobu pro neoprávněné přechovávání rozhlasové stanice. Soud shledal sice v jednání obžalovaného objektivní znaky trestného činu, nikoliv však po stránce subjektivní, a proto jej obžaloby zprostil.

Tento případ se setkal s velkou odezvou ve veřejnosti i v tisku a vyvolal zájem o právní otázky vyplývající z provozu rozhlasových přijímačů.

Provozování rozhlasového přijímače bez úředního povolení (poslouchání na černo) se stíhá podle § 24 zákona z 20. prosince 1923 číslo 9/24 Sb. z. a n., kterým se upravuje výroba, prodej a přechovávání radiotelegrafických a radiotelefonních zařízení. Podle citovaného §u se trestá pro přečin, kdo bez povolení vyrábí, prodává, *přechovává*, nebo z ciziny dováží radiotelegrafní nebo radiotelefonní zařízení. Byl-li čin spáchán za války, stává se zločinem (odst. 2 §u 24). Nepovolené provozování přijímače se tedy posuzuje jako nepovolené *přechovávání*. Povolení k přechovávání vydává ministerstvo průmyslu, obchodu a živností, resp. podle vl. n. č. 151/36 Sb. z. a n. Zemský úřad. Protože podle § 3 se rozumí přechováváním každý případ, kdy osoba fyzická nebo právnická má u sebe zařízení radiotelegrafní nebo radiotelefonní, byl by zásadně každý držitel přijímače povinen opatřit si od Zemského úřadu povolení k přechovávání. Avšak § 25 zákona č. 9/24 prohlašuje, že ustanovení tohoto zákona, pokud jde o *přechovávání*, se nevztahuje na osoby, kterým byla propůjčena koncese ke zřizování, udržování a provozu radiotelegrafních a radiotelefonních stanic. Pokud tudíž majitel přijímače nemá rozhlasovou koncesi, posuzuje se jako přechovavatel a podléhá zákonu 9/1924 Sb. z. a n. a trestní sankci jeho § 24; jakmile koncesi obdržel, citovaný zákon se na něho nevztahuje (viz však citaci této normy v § 5 odst. 2 zák. 60/1923 Sb. z. a n.)

Udělení rozhlasové koncese se zakládá na ustanovení zákona o telegrafech číslo 60/1923 Sb. z. a n., jenž obsahuje ve svém § 18 celkem totožnou trestní sankci jak již citovaný § 24 zákona 9/1924. Rozdíl je v tom, že § 24 stíhá *přechovávání*, kdežto § 18 *zřízení a provozování* a podle toho se liší i obsah důkazu. Podmínky zřizování, udržování a provozu rozhlasových přijímačů (t. j. přijímacích radiotelefonních stanic), určuje prováděcí nařízení k citovanému zákonu, vl. nař. z. 16. dubna 1925 číslo 82 Sb. z. a n. Prováděním bylo pověřeno ministerstvo pošt a telegrafů (nyní ministerstvo dopravy), jež

normám výše zmíněným, neboť, jak patrně ze slov »dürfen nicht annehmen«, má toliko povahu instruktivní; *Handl-Klang* 47.

k tomu účelu vydalo celou řadu výnosů.*) Základní význam má výnos čís. 137/25 (věstník MPT 61/1925) o vydávání koncesí a vybírání poplatků. Z jeho novel je nejvýznačnější výnos ministerstva pošt a telegrafů z 3. VII. 1936 o rozhlasovém poplatku, uveřejněný v čísle 36/1936 věstníku.

Z celé řady praktických problémů a výnosů vydaných k jejich rozhodnutí si povšimneme jen těch, jež souvisí s uvedeným trestním případem, t. j. s provozem více přijímačů na jedinou koncesi.

Rozhlasová koncese zabezpečuje koncesionáři právo provozovati radiofonii tím, že reprodukuje rozhlasové pořady. Zpravidla k tomu bude užívati jen jednoho přijímače, je však pojmově možné, aby pro pohodlí nebo z jiných důvodů používal dvou nebo i více přijímačů. Bylo by ovšem podmínkou, aby všechny přijímače sloužily výhradně jen koncesionářovu poslechu rozhlasu (nikoliv na příklad prodeji), z čehož též vyplývá požadavek, aby nikdy nebyly v činnosti současně.

Výnos MPT z 18. dubna 1927 čís. 7692-XI-26 proto výslovně prohlásil, že není z právního hlediska námitek proti tomu, aby byla koncesionáři vydána koncesní listina na několik přijímacích přístrojů, ovšem musí být povolený počet přijímačů výslovně uveden v koncesi. Aby při tom posluchač platil jen jediný poplatek (nyní K 12.— měsíčně), určuje výnos tyto podmínky: přijímače musí být umístěny v jednom bytě a z nich s použitím jediné antény bude provozován vždy jen jeden a to pouze pro příslušníky téže rodiny.

Výnos MPT čís. 34.729-XI-35 rozvádí toto právo dále na přenosný přijímač, používaný mimo vlastní byt (na výletech a pod.). Má-li posluchač vedle svého koncesovaného přijímače, umístěného v bytě, ještě přenosný přijímač, nepotřebuje pro něj zvláštní koncese. Stačí opět vyznačení v koncesi na první přijímač. I zde je ovšem podmínkou, aby obě stanice nebyly v činnosti současně. Totéž platí o přijímači v autu. Má-li někdo jen jeden přijímač a chce jej dočasně přemístiti na příklad na letní byt, není k tomu potřebí žádného řízení, ani ohlášky u poštovního úřadu letního sídla. Jen pro event. kontrolu se doporučuje, aby si posluchač vzal s sebou koncesi a stvrzenku o zaplaceném poplatku.

Nejdále jde výnos MPT z 20. listopadu 1936 čís. 34.376-XI-36, který povoluje, aby posluchač rozhlasu měl na jedinou koncesi vedle přijímače ve svém bytě ještě stále umístěný přijímač ve svém letním sídle. Protože jde o ustanovení výjimečné, nespokojí se zde poštovní úřad pouhým prohlášením posluchačovým a předloží formálně podanou a kolkovanou žádost koncesionářovu ředitelství pošt. Žádosti se vyhoví jen tenkrát, je-li zajištěno, že nebudou obě stanice používány v téže době. (Na příklad tak, že by koncesionář zůstal ve svém bydlišti a příslušníci jeho rodiny by byli v jeho vile na venkově).

Ministerstvo dopravy projevilo jak uvedenými výnosy tak i konkrétními rozhodnutími a opatřeními svoji vůli vycházeti posluchačům rozhlasu co nejvíce vstříc, pokud jen to je slučitelné s prováděním nezbytného dozoru. Přesto se stále opakují případy, kdy posluchači z lehkomyšlnosti zanedbávají i jednoduché a nijak je nezatěžující povinnosti a vystavují se trestním následkům. Trestní následky byly již dříve poměrně přísné (přečin trestaný tuhým vězením od 6 měsíců do 1 roku). Vzhledem k významu rozhlasu a závažnosti jeho zneužití jsou pro dobu války podstatně ztíženy. Nejen, že poštovní správa sama postupuje při výkonu rozhlasové agendy rigorosněji, aby svou praxí předešla trestným opomenutím posluchačů, ale i zákon v §u 18 čís. 60/1923 a v §u zákona čís. 9/1924 kvalifikuje po dobu války trestný čin jako zločin.

*) Soubor rozhlasových norem všeho druhu, včetně ministerských výnosů a judikatury obsahuje sbírka dra O. Reismanna »Č. právo rozhlasové«, vydaná u Rudolfa Rohrera v Brně; úhrnný výklad podává dr. Alois Burda z ministerstva dopravy v brožuře »Rozhlasová služba«.